

Kommunfullmäktige

Årsplan med budget 2025 samt plan 2026-2028

2025

KF: 2024-06-17



Innehållsförteckning

1	Inledning	3
1.1	Förväntningar på året.....	3
2	Förvaltning.....	4
2.1	Översikt över verksamhetens utveckling	4
2.2	Den kommunala koncernen	4
2.3	Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	5
2.4	Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten.....	10
2.5	God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning.....	15
2.6	Balanskrav	22
2.7	Väsentliga personalförhållanden	23
2.8	Förväntad utveckling.....	23
2.9	Att-satser	25
3	Kommunens räkenskaper	26
3.1	Driftbudget	26
3.2	Resultatbudget.....	26
3.3	Balansbudget.....	27
3.4	Kassaflödesanalys	29
3.5	Investeringsbudget.....	30

1 Inledning

Borgholms kommun gör årligen en plan över vad som ska prioriteras för kommande budgetår och planperioden. Planen följs sedan upp under budgetåret genom månadsuppföljningar och bokslut.

1.1 Förväntningar på året

För 2024 budgeterar vi ett överskott på 2,5 procent, och för planperioden är det budgeterade resultatet 2,6 procent vilket gör att vi uppfyller målet om god ekonomisk hushållning och ändå fortsätter vi göra satsningar på vår gemensamma välfärd i hela kommunen. Särskilt glädjande är att vi fortsätter med de tidigare satsningarna på våra kärnverksamheter med 65 mkr utöver de tekniska ramarna. Vi anpassar investeringstakten för att fortsätta självfinansiera alla våra investeringar. Vi fortsätter med upprustningar av våra verksamhetslokaler. Samtidigt görs energieffektiviseringar på olika sätt som i sin tur leder till att kommunen bidrar till ökad hållbarhet.

Våra fullmäktigemål som utgår från Agenda 2030 ligger fast. De fyra målen är: god hälsa och välbefinnande, god utbildning för alla, anständiga arbetsvillkor och ekonomiskt tillväxt samt hållbar konsumtion och produktion. Genom att arbeta utifrån dessa hållbarhetsmål täcker vi alla kommunens verksamheter och nämnderna bidrar med olika aktiviteter för att nå de uppsatta målen.

Vi har under de senaste åren stärkt vår ekonomi markant och vi har bra förutsättningar för att skapa tillväxt men även om det är något ljusare i den globala ekonomin så måste vi fortsätta med att hushålla med våra resurser och slå vakt om den goda ekonomin. Vi behöver säkra förutsättningarna för fler att kunna bo, leva och verka här – året om. Och den andra utmaningen är att minska sjukskrivningstalet som ligger på höga nivåer.

Vår målsättning är att fortsätta med kontinuerliga och ständiga förbättringar för personalens arbetssituation och på det sättet vara ett föredöme som arbetsgivare. Bra arbetsvillkor och möjligheter till kompetensutveckling ska vara en självklarhet. Ett gott ledarskap och motiverade medarbetare är avgörande för att kunna fortsätta leverera ändamålsenlig och effektiv verksamhet till våra medborgare och företagare.

Vår förskole- och skolstruktur står fast för att våra barn ska ha nära till förskolan och skolan. Det är en medveten satsning som möjliggör utveckling i hela kommunen och visar på framtidstro. De nya satsningarna i årets budget är förstärkning av omställning av nära vård, läs- och skrivutveckling samt kompensation för hyreskostnad för det nya äldreboendet.

Vi är en attraktiv kommun vilket märks av alla privata investeringar som pågår nu och planeras framöver trots den rådande lågkonjunkturen. Särskild glädjande är nyproduktion av hyresrätter vid Nydala. Bostadsbristen är påtaglig i hela Sverige och Borgholms kommun är inget undantag. Svårigheten att få tag i lediga hyreslägenheter är ett bekymmer och därför kommer vår nybildade allmännytta bidra till fler hyresrätter. Tillgång till en bra bostad är ett grundläggande fundament i vårt välfärdssamhälle! Det är därför av yttersta vikt att vi har planlagd mark när konjunkturen vänder.

Ett bra utbud av kultur- och fritidsaktiviteter är viktiga beståndsdelar för en attraktiv kommun och folkhälsan. Vi är stolta att kunna erbjuda avgiftsfri kulturskola och avgiftsfritt sommarkort till våra ungdomar och fortsätta med satsningarna på fritidsanläggningar i olika delar av kommunen.



*Ilko Corkovic (S)
Kommunstyrelsens ordförande*

2 Förvaltning

2.1 Översikt över verksamhetens utveckling

Tabellen nedan redovisar utvecklingen genom att aktuellt år och prognos jämförs med tidigare års utfall. Väsentliga förändringar innevarande år och långsiktiga utvecklingsmönster kommenteras.

Skatteintäkterna som utgör grunden för budgeten baseras på en prognos av den befolkningssiffran som den 1 november 2024 antas vara 10 687 invånare samt det senaste cirkuläret från Sveriges kommuner och regioner (SKR).

Självfinansieringsgraden beskriver hur stor andel av investeringarna som finansieras av egna medel. Den långsiktiga målsättningen bör vara att självfinansieringsgraden ska vara 100 procent. Detta innebär att avskrivningar och resultat bör vara högre än eller i samma nivå som kostnader för investeringar.

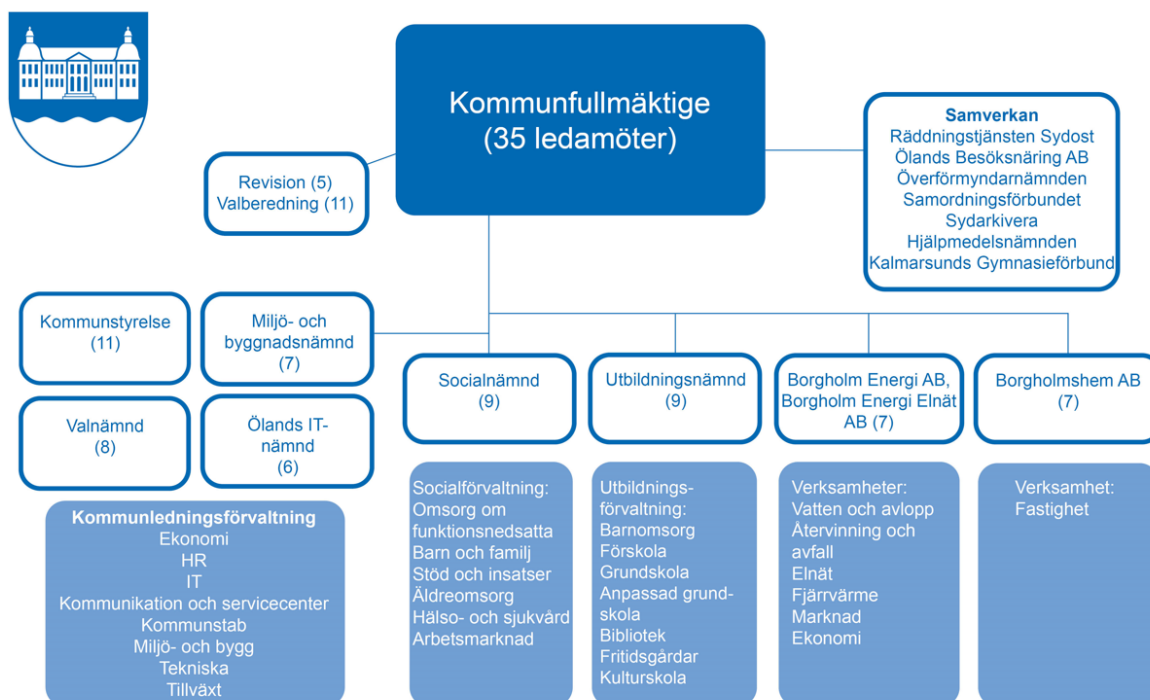
Ett nytt lån på 40 mkr relaterat till långsiktiga investeringar är upptaget under 2023, vilket ökar den långsiktiga låneskulden. Nedan antagande inkluderar en amorteringsplan på 3,9 mkr per år.

Kommunen	2025	2024	2023	2022	2021
Folkmängd	10 687	10 781	10 868	10 880	10 875
Kommunal skattesats	21,58	21,58	21,58	21,58	21,58
Verksamhetens intäkter	215 627	210 216	206 774	170 150	151 994
Verksamhetens kostnader	-994 063	-969 117	-952 607	-852 184	-794 704
Årets resultat	21 080	9 717	15 757	51 903	62 167
Soliditet	48%	46%	45%	46%	46%
Soliditet inkl. totala pens. Förpliktelser	27%	24%	23%	24%	19%
Investeringar (netto)	55 800	49 153	85 165	133 057	72 959
Självfinansieringsgrad	112,5%	103,7%	63,5%	70,7%	134,4%
Långfristig låneskuld	287 600	291 500	291 500	251 500	251 500
Antal anställda		1 105	1 085	1 056	1 039

2.2 Den kommunala koncernen

Kommunerna ansvarar för en stor del av den samhällsservice som finns där vi bor. De viktigaste uppgifterna är förskola, skola, socialtjänst och äldreomsorg. Borgholms kommun styrs av politiker som valts direkt av våra kommunmedborgare. Deras uppgift är att representera medborgarna i kommunen och ange inriktning för kommunens verksamheter och kommunens utveckling- vad som ska prioriteras och vad som ska genomföras.

Kommunfullmäktige är kommunernas högsta beslutande organ. Kommunfullmäktige tar beslut om kommunens inriktning, verksamhet och ekonomi. De utser också kommunstyrelsen, som har till uppgift att leda och samordna allt arbete inom alla kommunens verksamheter. Kommunfullmäktige beslutar också vilka nämnder som ska finnas och väljer dess ledamöter. Nämnderna ansvarar sedan för ett visst område. I Borgholms kommun finns kommunstyrelsen, miljö- och byggnadsnämnd, socialnämnd, utbildningsnämnd och Ölands IT-nämnd.



2.3 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Inflationen har under en period präglat samhällsekonomin, både i Sverige och globalt, med åtstramande penningpolitik och försiktig finanspolitik som följd. I takt med att inflationen kommer ned blir den ekonomiska politiken mindre stram, bland annat genom sänkta styrräntor och mer expansiv finanspolitik. Drivkrafterna för inflationsnedgången varierar mellan länder, vilket gör att banorna för räntesänkningar skiljer sig något åt. SKR räknar dock med att centralbankerna i USA, eurozonen och Sverige kommer att leverera sina första räntesänkningar till sommaren i år, samt att ytterligare sänkningar väntar 2025.

Tabell 1. Nyckeltal för den svenska ekonomin

Procentuell förändring om inget annat anges

Nyckeltal	2023	2024	2025	2026	2027
BNP	0,0	0,6	2,8	2,4	1,8
Arbetade timmar	1,8	-0,6	1,5	1,5	1,0
Arbetslöshet, andel av arbetskraften	7,6	8,5	8,6	8,1	7,8
Befolkning, 15–74 år	0,6	0,4	0,6	0,5	0,4
Lönesumma, Nationalräkenskaperna	5,3	3,2	5,0	5,1	4,3
Timlön, Nationalräkenskaperna	3,3	3,3	3,1	3,3	3,3
Timlön, Konjunkturlönestatistiken	3,8	3,8	3,5	3,3	3,3
Inflation, KPIF	6,0	1,7	1,6	1,9	2,0
Inflation, KPI	8,5	2,6	0,4	1,7	2,1
Styrränta, värde vid årets slut, procent	4,00	3,00	2,25	2,25	2,30

Anm. BNP och arbetade timmar avser kalenderkorrigerade värden i volym. Arbetslöshet och befolkning avser 15–74 år enligt Arbetskraftsundersökningarna. Timlön enligt Nationalräkenskaperna avser anställdas timmar.

Källor: Macrobond, Medlingsinstitutet, Riksbanken, Skatteverket, SCB och SKR.

Mindre åtstramande ekonomisk politik bidrar till återhämtning i ekonomin under senare delen av 2024 i takt med att den förda politiken successivt får genomslag i ekonomin. Återhämtningen kommer i första hand från den inhemska ekonomin i år. Hushållen ökar sin konsumtion i takt med att deras realinkomster återigen ökar men dämpas i år av fortsatt höga ränteutgifter, anpassning till varaktigt högre prisnivå i ekonomin och en osäkerhet kring den globala geopolitiska utvecklingen.

Återhämtningen i ekonomin leder till att både sysselsättning och arbetade timmar ökar igen 2025 jämfört med den prognostiserade minskningen under 2024. Sammantaget leder detta till att lönesumman ökar svagt i år medan den stiger klart snabbare 2025.

Inflationen har sjunkit mer än beräknat under året vilket förklarar merparten av nedrevideringen av KPI-inflationen.

SKR beräknar att kommunernas och regionernas kostnader för avtalspensioner ökade med cirka 47 miljarder kronor 2023. I år väntas kostnaderna öka med ytterligare cirka 21 miljarder kronor för att sedan minska med omkring 50 miljarder kronor 2025. Förklaringen ligger till största del i den höga inflationen som med eftersläpning får avgörande effekt för pensionskostnaderna.

Kostnaderna är fortfarande större i kommuner än i regioner, men ökningen i år liksom i fjol är tvärtom större i regioner än i kommuner.

Förutom effekten av den höga inflationen beror en mindre del av ökningen av kostnaderna för avtalspensioner på sektorns nya pensionsavtal med högre avgiftspremier. Det nya avtalet innebär också en påskyndad övergång från ett delvis förmånsbestämt pensionssystem till ett helt avgiftsbestämt pensionssystem. Effekten av avtalet är större i kommuner än i regioner, till följd av lönestrukturen där en större andel (högavlönade) i regioner omfattas av förmånsbestämd pension, medan en större andel i kommuner omfattas av (helt) avgiftsbestämd pension.

2.3.1 Identifiering och hantering av risker

En ovanligt stark ökning av pensionerna 2023–2024 följer av stora uppgångar för prisbasbeloppet dessa år, trots detta ökar skatteunderlaget 2024 sammantaget mycket svagt. Nästa år stärks konjunkturen, sysselsättningen stiger och skatteunderlaget växer då nästan i linje med det historiska genomsnittet.

Tillsammans med utmaningen att finansiera det ökade behovet så ökar andel äldre över 80 år med nästan 50 procent den tio närmsta åren medan den arbetsföra befolkningen, i åldern 20–66 år, enbart ökar med 4 procent. I nästan 6 av 10 kommuner minskar till och med den arbetsföra andelen av befolkningen. Det är den arbetsföra befolkningen som ska svara för såväl finansiering som bemanning av välfärden.

Under 2023 minskade folkmängden i Borgholms kommun med 109 personer, från 10 857 till 10 748 invånare. Orsaken till den minskade befolkningen var ett födelsenetto på -111 personer. Samtidigt som antalet invånare minskar så ökar andelen över 80 år. Under prognosperioden 2023 -2033 förväntas folkmängden i Borgholms kommun att minska med 602 invånare, från 10 748 till 10 146 personer.

Borgholms kommun har en stor utmaning framöver avseende vår kompetensförsörjning. Det saknas arbetskraft, särskilt personer med utbildning och erfarenhet. Samtidigt är runt var tionde kommunanställd sjukskriven varje dag. Borgholms kommun har sedan flera år tillbaka bland den högsta sjukfrånvaron i länet.

SKR har tillsammans med några utvalda kommuner och regioner arbetat fram en metod som benämns Riskorienterat arbetssätt vilket innebär att tidigt och strukturerat fånga upp och arbeta med medarbetare och arbetsplatser som har risk för sjukfrånvaro.

Det pågår ett arbete med framtagande av en kompetensförsörjningsstrategi som beräknas antas under juni 2024. Den kommer beskriva kommungemensamma aktiviteter och fungera

som ett stöd för att ta fram nämndspecifika aktiviteter och åtgärder och en tar sin utgångspunkt i SKRs nio strategier för kompetensförsörjning som antogs under våren 2024. Dessa strategier beskriver vad vi som kommun kan göra för att möta kompetensutmaningen och den tilltagande arbetskraftsbristen.

Identifierad risk	Beskrivning	Obligatorisk enhet	Hantering av risk
Omvärldsrisk			
Omvärldsläge på grund av det politiska nationella och internationella läget med krig och otrygghet	Risken är att den psykiska ohälsan ökar ytterligare samt att oroligheter och våld ökar i kommunen. Utifrån ovan är risken att ekonomin påverkas och medför att prioriteringar kan behöva göras kraftfullare än tidigare för att möta ovan situation.	Kommunala koncernen	Kontinuerlig uppföljning i kommunledningsgruppen och nära samarbete med säkerhetssamordnare, folkhälsosamordnare samt externa aktörer.
Klimatförändringar	Risk för klimatpåverkan i form av långvarig värmebölja, torka, skyfall och översvämningar.	Kommunala koncernen	Förebyggande åtgärder i i form av klimatskal samt infrastrukturella åtgärder.
Befolkning	Risk för att befolkningen minskar kommande år, främst barn, unga och inom arbetsför ålder. Minskat antal medborgare medför lägre intäkter från skatter och statsbidrag.	Kommunala koncernen	Borgholms kommun arbetar prioriterat med detaljplaner för att skapa möjlighet för människor i olika åldrar att bosätta sig i kommunen. Vi har en offensiv bostadsförsörjningsplan och håller på att ta fram en ny Översiktsplan som innehåller fler utvecklingsområden. Översiktsplanen beslutas under hösten 2024 och utgör en grund för fortsatt utveckling. Även en tillväxtstrategi beslutades under 2024.
Verksamhetsrisk			
Personal	Borgholms kommun står inför en utmaning att bemanna verksamheter i och med demografin av ökat antal äldre och minskat antal i arbetsför ålder	Kommunala koncernen	I kommunen har vi heltid som norm och inga delade turer vilket har en positiv påverkan på arbetsmiljön. Samverkan mellan verksamheter och stödfunktioner för en väl fungerande kompetensförsörjning med bemanningsstrategier samt successionsplanering.
IT-och informationssäkerhet	Störning i system som stödjer samhällsviktiga funktioner.	Kommunala koncernen	Samverkan med Mörbylånga kommun gör att kommunen har tillgång till två serverhallar. Skulle något hända i den går det att starta upp systemen i den andra. Skanning av nätverket efter sårbarheter sker kontinuerligt och har aktiverat ett utökat skydd på datorerna.

2.3.2 Hantering av finansiella risker

Den av fullmäktige beslutade finanspolicyn anger ramar för hur finansverksamheten inom kommunen och dess bolag skall bedrivas. Med finansverksamhet avses likviditetsförvaltning och finansiering. Syftet är att fastställa målsättning och ramar för hur finansverksamheten ska organiseras, begränsning av de finansiella risker som förekommer samt rapportering och uppföljning.

Finansnetto

Budgeten för finansiella kostnader uppgår till 11 mkr. Den aktuella låneskulden är 291,5 mkr. Amorteringsplanen för budget 2025 och för planperioden 2026-2028 är 3,9 mkr per år.

Kommunen arbetar med riskeliminering av den finansiella risken, det vill säga ökade räntekostnader, på två sätt. För det första följer kommunen en finanspolicy och för det andra följer kommunen en långsiktig refinansiering fram till 2028.

Intervall	Kapitalbindning / Genomsnitt (år)	Andel i procent	Kapitalbindning / Bundet Belopp (mkr)
0-1 År	0,28	39,83%	116,1
1-2 År	1,69	25,73%	75,0
2-3 År	2,66	21,89%	63,8
3-4 År	0	0%	0
4-5 År	4,05	12,56%	36,6
5-6 År	0	0%	0
Total	1,64	100,0%	291,5

Med refinansieringsrisk avses att vid varje givet tillfälle inte få tillgång till nödvändig finansiering för befintliga eller nya lån eller att refinansiering endast kan ske med ökade kostnader som följd. En kort kapitalbindningstid medför en större risk mot prisrörlighet i kapitalbindningskostnad. Refinansieringsrisken hanteras genom att sträva efter en jämn förfallostruktur. Skuldportföljen ska vara strukturerad på ett sådant sätt att kapitalförfallen sprids över tid för att minska risken.

Den genomsnittliga kapitalbindningstiden får inte understiga 1 år och inte överstiga 5 år. Högst 50% av låneportföljen får förfalla till betalning inom närmast rullande 12-månaders period.

Med ränterisk avses risken att förändringar i marknadsräntan påverkar skuldportföljens räntenetto negativt. En kort räntebindningstid medför en större risk mot prisrörlighet i ränta. Ränterisken hanteras genom att räntebindning på upplåning sprids på olika löptider. Den genomsnittliga räntebindningstiden får inte understiga 1 år och inte överstiga 5 år. Lån till rörlig ränta får utgöra maximalt 50% av låneportföljen.

Intervall	Räntebindning / Genomsnitt (år)	Andel i procent	Belopp
0-1 år	0,22	39,83%	116,1
1-2 år	1,69	25,73%	75,0
2-3 år	2,66	21,89%	63,8
3-4 år	0	0%	0
4-5 år	4,05	12,56%	36,6
5-6 år	0	0%	0
Total	1,61	100,0%	291,5

Kommuninvest i Sverige AB införde under 2012 en återbäringsmodell där överskott som upparbetats fördelas till medlemmarna i Kommuninvest ekonomiska förening som återbärning och ränta. Medlemmarna ska enligt modellen använda medlen till att öka kapitalet, vilket i sin tur förvärvar emitterade aktier i Kommuninvest Sverige AB. Enligt Rådet för kommunal redovisning är den del av återbetalning och räntan, som ska användas för ökat kapital, inte att betrakta som finansiell intäkt i kommunen och får följaktligen ingen effekt på resultaträkningen.

SKR och Kommuninvest har en gemensam vägledning för hur kommuner ska gå tillväga för att beräkna och fastställa en marknadsmässig borgensavgift. Fokuset ligger på de kommunala bostadsbolagen. Utmaningarna kring borgensavgifter gäller dock för hela bredden av kommunsektorns företag.

Pensionsförpliktelser

Kommunens pensionsförpliktelser består av ansvarsförpliktelser, intjänade pensioner och löpande pensionsutbetalningar.

Ansvarsförbindelsen, som är den största enskilda delen, omfattar pensioner intjänade före 1998 och uppgår i budget 2025, exklusive löneskatt, till 162,5 mkr. Ansvarsförbindelsen redovisas utanför balansräkningen. De intjänade pensionsmedlen som kommunen har skuldfört i balansräkningen uppgår till 16,3 mkr, exklusive löneskatt i budget 2025.

Kommunen har valt att försäkra sig för den delen som ökar snabbast, den så kallade förmånsbestämda ålderspensionen (pensioner som utgår på inkomstbelopp över 7,5 gånger prisbasbelopp).

De individuellt intjänade pensionerna redovisas som en kortfristig skuld och betalas ut till de anställdas pensionsförvaltare året efter bokslutsåret. För detta är 14,5 mkr budgeterat. Det nya pensionsavtalet AKAP-KR träder i kraft från och med 2023, då höjs premien från 4,5 procent till 6,0 procent för de intjänade pensionerna. Intjänandet av förmånsbestämd del minskar, allt annat oförändrat, då en del av nytt intjänande i stället antas ske i avgiftsbestämd del i AKAP-KR.

Pensionskostnaderna ökade under 2023 med cirka 32 % och kommer inte att minska förrän som tidigast 2025. Orsaken till förändringen var främst den ökande inflationen vilket gav en ytterligare höjning av prisbasbeloppet, 2023 med 8,7 % och 2024 med 8,0 %.

Specifikation av pensionsskuld (mkr)

Avsättning för pensioner	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028
Ansvarsförbindelse	168,1	162,5	152,8	145,0	137,3
Avsatt till pensioner	17,2	16,3	17,5	16,9	16,4
Upplupna kostnader	14,7	14,5	14,7	15,2	15,8
Löneskatt	48,5	46,9	44,9	43,0	41,1
Totala förpliktelser	248,5	240,2	229,9	220,1	210,5
Återlånade medel	248,5	240,2	229,9	220,1	210,5

2.3.3 Skattesats

Kommunens främsta inkomstkälla är kommunalskatten. En tredjedel av kommunens intäkter är kommunens andel av det nationella utjämningssystemet som har till syfte att erbjuda kommuninvånarna lika möjligheter till service oavsett var man bor. Kommunen tar också ut avgifter inom t.ex. barn- och äldreomsorg. Skattesatsen för invånare i kommunen är fördelad enligt följande

- Kommunalskatt 21,58 krona/skattekrona
- Regionskatt 11,86 krona/skattekrona
- Församlingsskatt 1,54 krona/skattekrona (icke medlemmar betalar en begravningsavgift om 0,28 krona/skattekrona).

2.4 Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

En styrmodell för Borgholms kommun antogs 2018, KF 2018-02-19 §47 (reviderades 2022-11-21 §183). Modellen beskriver hur kommunen och dess verksamheter leds och styrs. Syftet är att ange den politiska viljeinriktningen, att skattepengarna hanteras på bästa tänkbara sätt, att visionen och målen uppnås samt att god ekonomisk hushållning säkerställs. Det är viktigt att det finns ett klart samband mellan de resurser som används, den verksamhet som bedrivs och de resultat som vill uppnås.

Styrmodellens syfte är att bidra till att skapa en helhetsbild och en röd tråd från vision till det dagliga arbetet i verksamheterna. Organisationer styrs inte bara av modeller och dokument utan påverkas även av organisationskultur, värderingar och attityder. För att styrmodellen ska få önskad effekt är det viktigt att kommunens kärnvärden, *välkomnande*, *utvecklande* och *tillsammans* genomsyrar verksamheterna.

Styrmodellen beskriver också rollfördelningen mellan förtroendevalda och tjänstepersoner. Förtroendevaldas roll är att styra genom att sätta mål, göra prioriteringar, fördela resurser och följa upp. Tjänstepersoners roll är dels att förse politikerna med relevanta underlag, dels att leda och genomföra verksamheten utifrån de fastställda målen, sina tilldelade uppdrag och tillgängliga resurser.

Den politiska nivån arbetar utifrån frågor om **vad** som ska uppnås och **när** i tiden. De förtroendevalda formulerar en långsiktig vision, mål och sätter ramarna för finansiering. Med specifika kompetenser och kunskaper har kommunens tjänstepersoner sedan ansvaret för **hur** verksamheten bedrivs och **vem** i tjänstepersonsorganisationen som utför uppdrag.

Ett gott samarbete mellan förtroendevalda och tjänstepersoner är en framgångsfaktor. En gemensam kultur och en god dialog bidrar till att få genomslag i beslut. Då skapas goda resultat för kommuninvånarna.

2.4.1 Lagar och regler

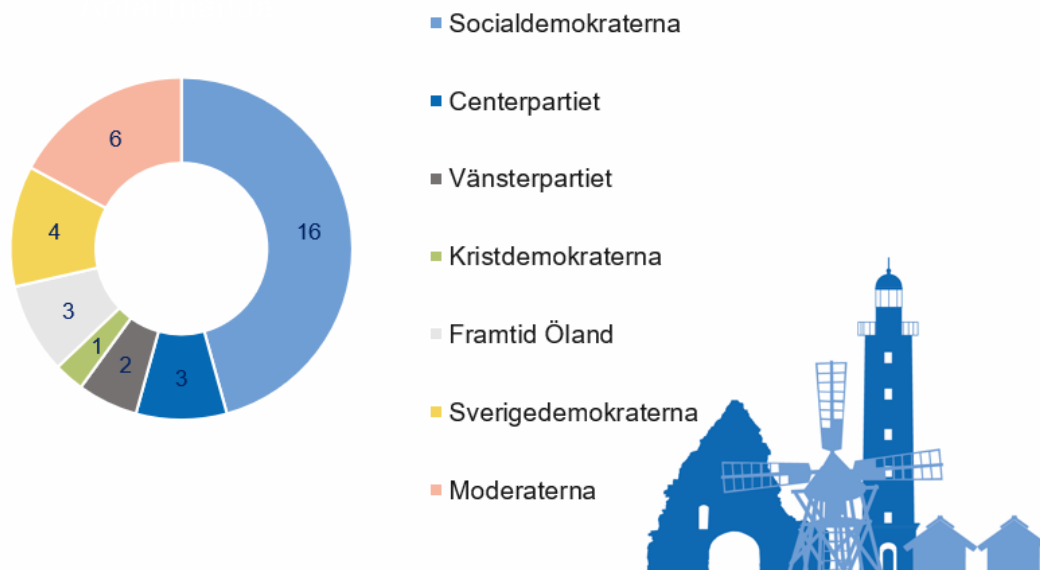
Flera lagar styr kommunens verksamheter. Kommunallagen och regeringsformen reglerar kommunens organisation, ansvarsområden och skyldigheter. Därutöver finns flera andra lagstiftningar som styr kommunens verksamheter, till exempel socialtjänstlagen, skollagen, plan- och bygglagen och miljöbalken.

2.4.2 Kontroll, tillsyn och revision

Kommunens verksamhet granskas bland annat av tillsynsmyndigheter. Dessutom har alla kommuner en egen revision. Revisorerna har till uppgift att granska kommunens verksamhet varje år utifrån såväl effektivitet som ekonomi.

2.4.3 Mandatfördelning

I fullmäktige sitter 35 ledamöter och mandatet fördelas på partierna utefter valresultatet. Val sker vart fjärde år i samband med riksdagsval. Fördelningen nedan visar mandatperioden 2023-2026.



2.4.4 Kommunpolitikerna är uppdragsgivaren

Det är de folkvalda politikerna i Borgholms kommunfullmäktige, kommunstyrelse och nämnder som är ytterst ansvariga för hela den kommunala verksamheten. De förtroendevalda bestämmer i frågor om ekonomi och kvalitet och de beslutar om reglementen, förordningar och policybeslut. De styr kommunen genom att ge uppdrag, sätta upp mål och tilldela resurser till de olika verksamheterna ur kommunens totala budget.

2.4.5 Kommunanställda är verkställande

Det är de anställda: tjänstepersoner, medarbetare och chefer som i praktiken sköter genomförandet av kommunens verksamhet. De ansvarar för att politiska beslut följs och genomförs i det dagliga arbetet. De hanterar frågor om ekonomi, kvalitet, planering och arbetsledning. De anställda ansvarar också för att ta fram underlag för politiska beslut, att följa upp verksamheterna och att redovisa detta tillbaka till uppdragsgivarna - politikerna. För att avlasta nämnderna och kommunstyrelsen i rutinärenden och detaljbeslut, delegerar politikerna i vissa fall beslutanderätt ner till enskilda tjänstemän. Formerna för detta redovisas i respektive nämnds, samt kommunstyrelsens delegationsordning.

2.4.6 Vision och målstyrning

Visionen är antagen av kommunfullmäktige och svarar på vart kommunen vill föra organisationen. Den har ett långsiktigt perspektiv och kan sträcka sig över flera mandatperioder.

Kommunens vision är:

"Med gemensamma krafter utvecklar vi hela Borgholms kommun till något som vi är stolta över. Nu och för framtiden."

Kärnvärden:

Välkomnande

Våra uppdrag kommer från medborgarna. Det är viktigt att vi lyssnar, att vi är tillgängliga och att vårt bemötande alltid sker på ett korrekt och professionellt sätt. Oavsett ärende ska våra medborgare och besökare känna att de blivit sedda och respekterade.

Utvecklande

Vi försöker alltid hitta möjliga lösningar och skapa förbättringar i vårt dagliga arbete. Ledarskap som främjar utveckling, både personligt/individuell och inom verksamhetsområdena, ska uppmuntras. Ett positivt synsätt smittar av sig och skapar både trivsel och förutsättningar för utveckling.

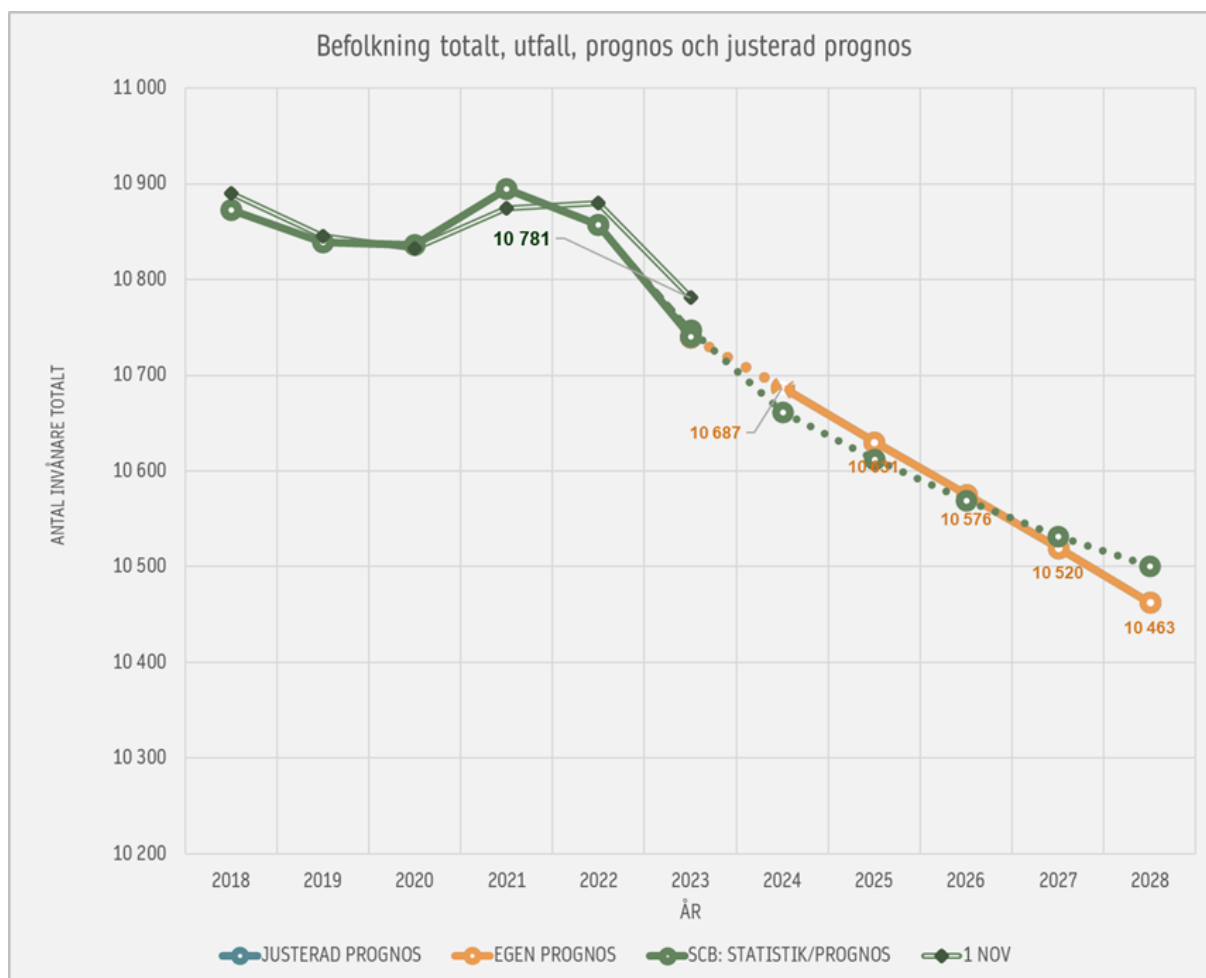
Tillsammans

Genom samarbete inom kommunen ökar vår tillväxt och attraktionskraft. Därför är det viktigt att vi gemensamt skapar en känsla av samhörighet, där varje medborgare vill och kan bidra till kommunens utveckling. Vi är alla ambassadörer för den verksamhet vi arbetar i och vi är alla ansvariga för en del av helheten. Enskildas samt arbetsgruppers goda exempel ska lyftas fram. Tillsammans bygger vi en framgångsrik kommun som vi alla är stolta över.

2.4.7 Budgetmodell

Budgetmodellen som Borgholms kommun använder är framtagen av SKR och används just nu av drygt 60 kommuner. Fler kommuner är på gång in i modellen under 2024 och 2025.

Modellen bygger på de intäkter som kommunen får in. Vad som blir det verkliga utfallet baseras på befolkningssiffran den 1:e november. Den befolkningsprognos som är lagd för budgetåret 2024 och planperioden är enligt Statisticons prognos och är 10 687 invånare.



Bilden ovan jämför Statisticons prognos (den orangea linjen) och SCBs prognos (den gröna streckade linjen).

Till vänster i bilden på nästa sida visas den intäktsnivå som kommunen beräknas få. Av intäkterna avsätts ett resultat, i exemplet två procent av intäkterna. Resultatnivån tillsammans med avskrivningar ger nivån för den investeringsnivå som kommunen behöver för att kunna självfinansiera sina investeringar i den grad som det finansiella målet bestämmer. De finansiella målen om självfinansiering av investeringar och resultat om 2 procent av skatter och bidrag bedöms dels på mandatperioden och dels på planperioden.

Tekniska ramar baseras på "prislappar" för de verksamheter där det finns prislappar att tillgå, d.v.s. äldreomsorg, grundskola och barnomsorg vilket motsvarar cirka 70 % av kommunens

totala budget. Prislappar baseras på de intäkter en kommun får för att bedriva en verksamhet av genomsnittlig kvalitet inklusive tillägg/avdrag för struktur. I Borgholms kommun finns ett tillägg för struktur.

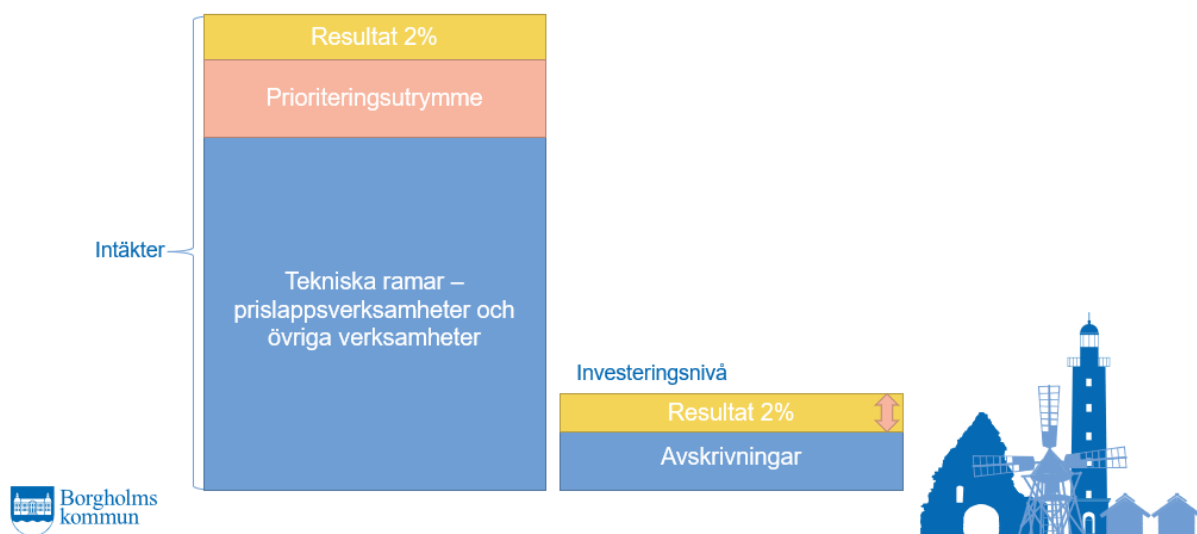
För verksamheterna omsorg om funktionsnedsatta och individ- och familjeomsorg finns det "intäktslappar. De verksamheter som varken har prislapp eller intäktslapp utgår från föregående års budget. Exempel på verksamheter utan prislapp är gata/park, kultur, fritids och kulturskola.

De tekniska ramarna är inklusive uppräknig för pris- och löneökning (PKV) för åren 2025-2028. Den PKV som är använd i beräkningarna för 2025 är något högre än SKRs rekommendation (0,7). Anledningen till att PKV är högre än den generella rekommendationen baseras på att efter att ha gjort en egen beräkning av kommunens kommande pensionskostnader (utförd av Skandia) så är förändringen något högre än generellt för landet.

	2024	2025	2026	2027
PKV (Pris- och lön)	1,1%	2,7%	3,2%	3,2%

Utöver uppräknig finns en pott för prioriterade grupper och som hanteras som en prioritering och fördelas ut till respektive förvaltning efter genomförd lönerevision.

Den tekniska ramen visar ramnivån utan politiska prioriteringar. Kommunen har även andra intäkter som medför ett utrymme för politiken att prioritera vilka nämnder/verksamheter som ska få ökad budgetram, utöver den tekniska ramen. Prioriteringsutrymmet blir då mellanskillnaden mellan kommunens intäkter, det resultat som kommunen behöver enligt beslutat resultatmål och de tekniska ramarna. Prioriteringarna är endast ett år i taget. Är det en flerårig satsning måste prioriteringen ske för varje år i planperioden.



2.4.8 Principer för intern kontroll

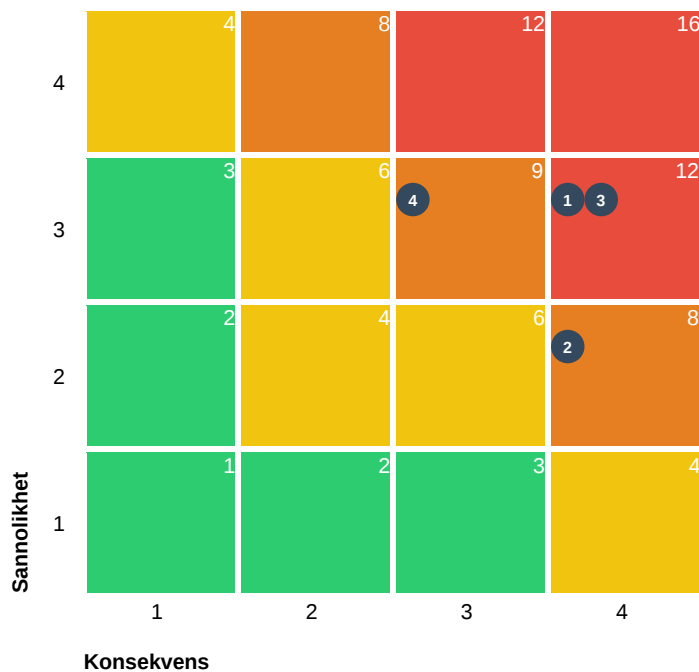
Intern styrning och kontroll är ett stöd för att säkerställa att kommunens verksamhet bedrivs ändamålsenligt och kostnadseffektivt. Det handlar om att arbete mot uppsatta mål görs på det sätt som är tänkt för att minimera risken att kommunen skadas av oönskade händelser.

Kommunstyrelsen har övergripande ansvar att samordna att en god intern styrning och kontroll bedrivs inom nämnder och kommunala bolag. Respektive nämnd har det yttersta ansvaret för den interna styrningen och kontrollen inom dess verksamhetsområde. Förvaltningen har till ansvar att upprätta en konkret plan för den interna kontrollen vilken beslutas i nämnden. Rutiner utformas av förvaltningschefer eller motsvarande så att en god intern kontroll kan upprätthållas.

Det är respektive chef/ledare inom verksamheten som ansvarar för att konkreta rutiner finns för att skapa goda förutsättningar för intern kontroll. De ska informera övriga anställda om innebörden och verka för att anställda ska arbeta mot uppsatta mål med arbetsmetoder som bidrar till en god intern kontroll. Att arbetet är integrerat i verksamhetens dagliga arbete är en förutsättning för att den interna styrningen och kontrollen ska fungera.

Kommunens övergripande interna kontrollplan upprättas i samband med årsplan och rapporteras i årsbokslut till kommunfullmäktige. Nämnder och styrelser ska årligen upprätta en intern kontrollplan i samband med årsplan och verksamhetsplan. Från januari till november utförs kontroller och åtgärder löpande. Mer information finns i *"Reglemente för intern kontroll och styrning"*.

Intern styrning och kontroll



2 Eliminera/Minimera 2 Reducera Totalt: 4

Eliminera/Minimera	Sannolikhet		Konsekvens
Reducera	4	Sannolik	Allvarlig
Bevaka	3	Trolig	Kännbar
Acceptera	2	Möjlig	Lindrig
	1	Osannolik	Försumbar

Process	Risk	Sannolikhet + Konsekvens + Vidare hantering	Granskning
Förebyggande krishantering	Risk att förebyggande krishantering inte är ändamålsenligt	3. Trolig 4. Allvarlig Granskning	Kontrollera att ansvariga chefer känner sig tillräckligt förberedda inför möjliga kriser.

Process	Risk	Sannolikhet + Konsekvens + Vidare hantering	Granskning
IT-säkerhet	 Risk att kommunen utsätts för cyberattack / skadlig kod	2. Möjlig 4. Allvarlig Granskning	Se över verktyg samt statistik över trafik och aktiviteter i nätverk och på datorer.
Kompetensförsörjning	 Risk att kommunen inte kan bemanna sina kärnverksamheter	3. Trolig 4. Allvarlig Granskning	Omvärldsbevakning inför kommande bristkompetenser och göra en kompetensinventering.
	 Risk att det inte finns en successionsplan när kompetens går förlorad	3. Trolig 3. Kännbar Granskning	Analys av avslutnings-samtal. Se över interna rutiner för att säkerställa att samtliga finns.

2.4.9 Investeringar

Kommunfullmäktige beslutar investeringsram samt godkänner framtagna investeringsprojekt för den kommande femårsperioden. Medel anslagna för investeringar får inte användas till driftkostnader.

En investering är ett inköp av

- en anläggning som har en varaktighet över minst fem år
- en inventarie som har en varaktighet över minst tre år.

Beloppet som krävs för att det ska klassas som en investering är ett prisbasbelopp. Understiger köpet detta belopp kommer den vid bokslutet att belasta driften inom nämnden. Från och med 2014 görs komponentavskrivning på investeringar vilket innebär att investeringen delas upp i olika delar beroende på komponenternas olika livslängd.

2.4.10 Taxor

Nämndens taxor och avgifter ses över i samband med budgetarbetet. Taxor och avgifter beslutas av kommunfullmäktige. Taxor för 2025 samt återfinns i dokumentet "Taxor 2025".

2.5 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Kommunfullmäktige beslutar om riktlinjer för god ekonomisk hushållning. För verksamheten ska det anges mål och riktlinjer och för ekonomin beslutas de finansiella mål som är av betydelse för att uppnå en god ekonomisk hushållning.

Utifrån Borgholms kommuns vision har kommunfullmäktige beslutat om övergripande strategiska mål som utgår från "Agenda 2030". Utifrån de strategiska målen beslutar respektive nämnd om måttal och aktiviteter. I boksluten kommer utvärdering av målluppfyllelsen för respektive mål att ske.

2.5.1 Styrmodell och mål

En styrmodell beskriver hur kommunen och dess verksamheter leds och styrs. Syftet med en styrmodell är att ange den politiska viljeinriktningen, att skattepengarna hanteras på bästa tänkbara sätt, att visionen och målen uppnås samt att god ekonomisk hushållning säkerställs. Det ska finnas ett samband mellan de resurser som används, den verksamhet som bedrivs och de resultat som önskas uppnås.

Styrmodellens syfte är att bidra till att skapa en helhetsbild och en röd tråd från visionen

"Med gemensamma krafter utvecklar vi hela Borgholms kommun till något som vi är stolta över. Nu och för framtiden." till det dagliga arbetet i verksamheterna. Organisationer styrs inte bara av modeller och dokument utan påverkas även av organisationskultur, värderingar och attityder. För att styrmodellen ska få önskad effekt är det viktigt att kommunens gemensamma kärnvärden; *välkomnande, utvecklande och tillsammans* genomsyrar verksamheterna.

Kommunfullmäktigemålen, som utgår i från Agenda 2030, kompletteras med mätetal och aktiviteter. Respektive nämnd följer upp och redovisar hur de arbetar för att uppfylla av kommunfullmäktige uppsatta mål.



3 God Hälsa och välbefinnande

God hälsa och välbefinnande är en grundläggande förutsättning för alla medborgare. Genom ett väl utvecklat förebyggande och främjande hälsoarbete för alla åldrar skapar Borgholms kommun förutsättningar för våra medborgare att bidra till såväl sin egen som samhällets utveckling.

Detta gör vi genom att:

- skapa förutsättningar för ett aktivt liv, för alla åldrar, med utbud av kultur, fritid och sport.
- Vi ska ha förebyggande och främjande hälsoarbete för alla åldrar i ett så tidigt skede som möjligt.
- alla ska känna sig trygga och må bra.
- fortsätta utveckla nära vård för alla.
- våra barn och äldre erbjuds berikande och näringsriktig kost.
- bli bättre på att kommunicera det vi redan är bra på.

Bedömningskriterier

Utifrån hur mätetal och aktiviteter utvecklas ska målet bedömas. I delårsboksluten görs en prognos på målen utifrån de planerade aktiviteterna och prognosen på mätetal.

Under året ska bedömning göras om det går att utvärdera målet på årsbasis. Saknas aktiviteter som behövs för att målet ska förbättras/uppnås ska dessa läggas till så snart behovet uppstår.

Mätetal	Källa	Periodicitet	Målvärde
Trygghetsmätning	Egen/verksamhetssystem	År	1

4 God utbildning för alla

God utbildning – i förskola, grundskola, gymnasium och högre utbildning samt alla människors lika möjlighet till livslångt lärande - är en förutsättning för att möta människors behov under hela livet. Genom ett brett utbud av utbildningsinsatser stärker Borgholms kommun deltagandet i såväl arbetsliv som samhällsliv och gör det möjligt för var och en att bidra till ett hållbart samhälle.

Detta gör vi genom att:

- erbjuda likvärdig utbildning med hög kvalitet som välkomnar alla, där alla ges goda förutsättningar efter var och ens förmåga.
- alla anställda ges möjlighet till kvalitativ utveckling och lärande.
- erbjuda ett brett utbud av arbetsmarknadsinsatser och yrkesutbildningar för att öka självför-sörjningsgraden.
- erbjuda kultur- och biblioteksverksamhet som bidrar till det livslånga lärandet för alla

Bedömningskriterier

Utifrån hur mätetal och aktiviteter utvecklas ska målet bedömas. I delårsboksluten görs en prognos på målen utifrån de planerade aktiviteterna och prognosen på mätetal.

Under året ska bedömning göras om det går att utvärdera målet på årsbasis. Saknas aktivi-teter som behövs för att målet ska förbättras/uppnås ska dessa läggas till så snart behovet uppstår.

8 Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

Anständiga arbetsvillkor främjar en hållbar ekonomisk tillväxt och är en positiv kraft för hela samhället. Genom att Borgholms kommun skapar goda förutsättningar för innovation och entreprenörskap samt främjar anständiga arbetsvillkor gynnas en hållbar ekonomisk tillväxt som hela inkluderar hela samhället.

Detta gör vi genom att:

- föra en aktiv markpolitik som är tydligt kopplad till etablering av företag och byggande av bostäder.
- erbjuda en tillgänglig, snabb och kundfokuserad service och myndighetsutövning som möter våra företags och medborgares behov.
- fortsatt digitalisering och automatisering såväl internt som externt för utveckling och säker-ställande av välfärdstjänster
- vara en tillitsfull organisation där innovation och mod uppmuntras.
- skapa en inkluderande, attraktiv arbetsplats genom att erbjuda god arbetsmiljö och vara öppna för kreativitet.
- erbjuda önskad tjänstgöringsgrad i våra verksamheter.
- medarbetare erbjuds möjlighet att utvecklas kontinuerligt.

Bedömningskriterier

Utifrån hur mätetal och aktiviteter utvecklas ska målet bedömas. I delårsboksluten görs en prognos på målen utifrån de planerade aktiviteterna och prognosen på mätetal.

Under året ska bedömning göras om det går att utvärdera målet på årsbasis. Saknas aktivi-teter som behövs för att målet ska förbättras/uppnås ska dessa läggas till så snart behovet uppstår.

Mätetal	Källa	Periodi-citet	Mål-värde
Företagsklimat enligt Svenskt Näringslivs ranking	Kolada	År	50
Total sjukfrånvaro ska minska med en procentenhet jämfört med föregående år	Egen/verksamhetssystem	Tertial	
Korttidssjukfrånvaro ska minska med en procentenhet jämfört med föregående år	Egen/verksamhetssystem	Tertial	
Andelen långtidssjukfrånvaro av total sjukfrånvaro ska minska med en procentenhet jämfört med föregående år	Egen/verksamhetssystem	År	

Mätetal	Källa	Periodicitet	Målvärde
Friskindex för alla kommunanställda	Egen/verksamhetssystem	Tertial	70
Medarbetarengagemang (HME) totalt kommunen - Totalindex	Kolada	År	80

12 Hållbar konsumtion och produktion

Hållbar konsumtion innebär inte bara miljöfördelar utan även sociala och ekonomiska fördelar. Genom att kommunen verkar för omställning till en hållbar konsumtion och produktion av varor bidrar vi till att minska vår negativa påverkan på klimat, miljö och människors hälsa.

Detta gör vi genom att:

- ha hållbarhet i fokus för våra verksamheter.
- nyttja våra resurser på ett effektivt och hållbart sätt.
- hantera våra vattenresurser hållbart och miljöfrämjande.
- ha hållbarhet i fokus i våra upphandlingar.
- vara en förebild och verka för att hela kommunen ska vara hållbar.

Bedömningskriterier

Utifrån hur mätetal och aktiviteter utvecklas ska målet bedömas. I delårsboksluten görs en prognos på målen utifrån de planerade aktiviteterna och prognosen på mätetal.

Under året ska bedömning göras om det går att utvärdera målet på årsbasis. Saknas aktiviteter som behövs för att målet ska förbättras/uppnås ska dessa läggas till så snart behovet uppstår.

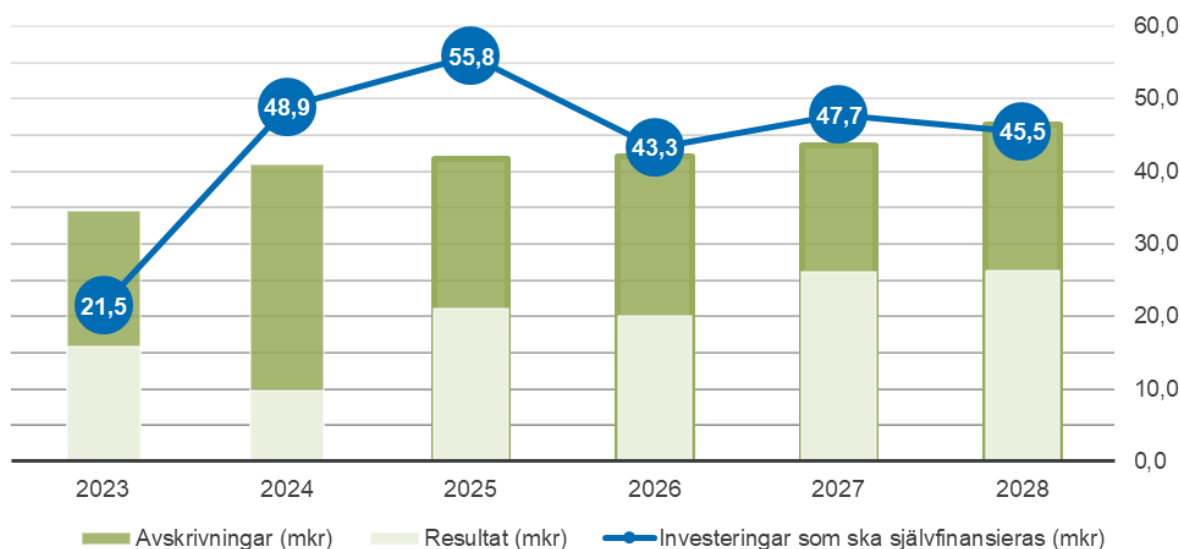
Mätetal	Källa	Periodicitet	Målvärde
Elproduktion av förnybara energikällor inom det geografiska området, andel (%)	Kolada	År	
Energianvändning i verksamhetslokaler, summerad, kWh/kvm BRA	Kolada	År	
Fjärrvärmeproduktion av förnybara energikällor inom det geografiska området, andel (%)	Kolada	År	
Fossiloberoende fordon i kommunorganisationen, andel (%)	Kolada	År	60

2.5.2 Finansiella mål

Målnivå	Under mandatperiod	Under planperiod	Beskrivning
Alla investeringar, exklusive strategiska och taxefinansierade, ska för perioden i vara självfinansierade.	●	●	Resultat och avskrivningar ger ett utrymme för investeringar som är högre än investeringsvolymen över mandatperiod och planperiod.
Årens resultat i förhållande till skatter och bidrag ska vara minst 2 %	●	●	Budgeterat resultat som andel av skatter och bidrag ska vara minst 2 % under plan- och mandatperioden.
Soliditeten inklusive pensionsåtaganden ska öka	●	●	Soliditeten ska årligen öka för att stärka kommunens ekonomi.

Investeringar med kort livslängd ska självfinansieras

Alla investeringar ska i grund självfinansieras, dock kan kommunen lånefinansiera strategiska investeringar. Med strategiska investeringar avses investeringar som överstiger 30 mkr och har en genomsnittlig avskrivningstid på minst 30 år.



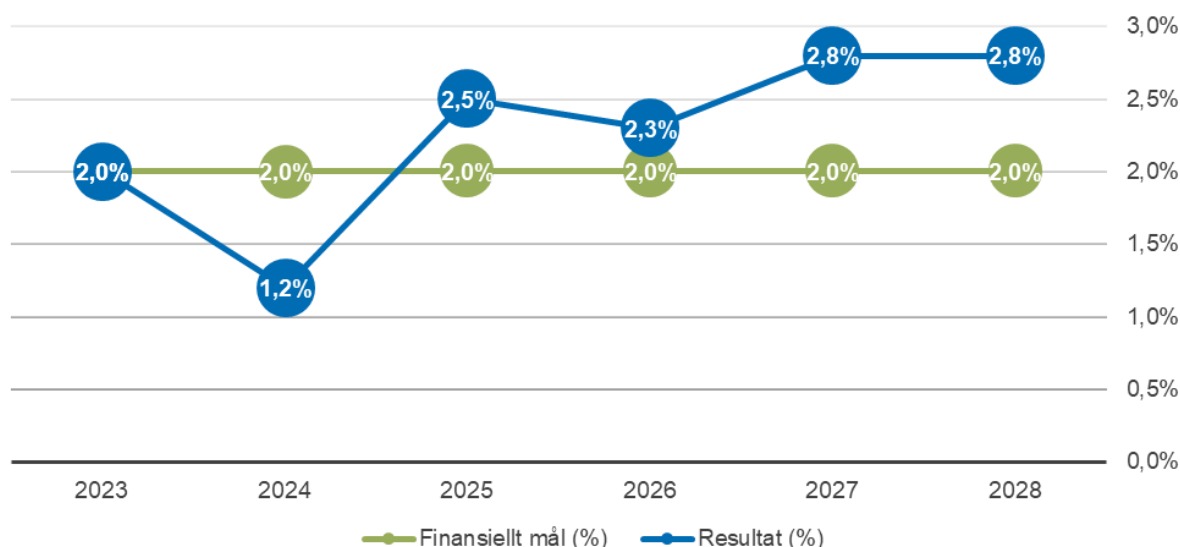
Diagrammet visar förhållandet mellan investeringsutrymme (avskrivningar plus resultat) samt investeringsnivå. Investeringsutrymmet baseras på budgeterad nivå för åren 2025-2028. Åkerboskolan och Byxelkroks hamn kategoriserades som strategiska investeringar och ingår därmed inte i bedömningen av målet.

Utrymme för investeringar över mandatperioden- och planperioden är 224 respektive 253 mkr och den totala redovisade och planerade investeringsvolymen är 170 respektive 192 mkr. Målet prognostiseras därmed uppnås under mandat- och planperioden.

Ett resultat som är minst 2 % av skatter och bidrag

Diagrammet visar det lägsta resultat som ska uppnås i förhållande till den prognos av skatte- och bidragsintäkter som budgeten baseras på (den mörkgröna linjen). Den ljusgröna linjen är utfall för 2022-2024 samt budgeterat resultat för 2025 samt plan för 2026-2028.

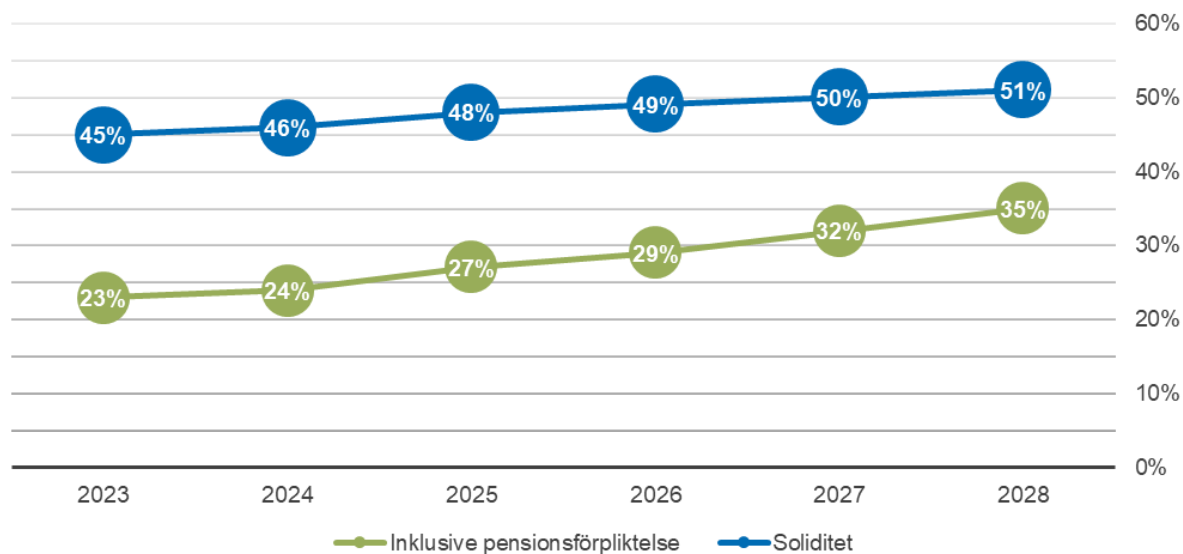
Målet uppnås under mandatperioden då resultatet är 2,0 procent under mandatperioden (2023-2026) och 2,6 procent under planperioden (2025-2028).



Soliditeten ska öka

Diagrammet visar att soliditeten inklusive pensionsförplikter ökar (den gröna, nedre, linjen). Den blå linjen visar soliditeten exklusive pensionsförpliktelser.

Målet uppnås om soliditeten ökar under mandat- och planperioden.



2.5.3 Prioriteringar

Nedan redovisas totalsumman av politiska prioriteringar inför budget 2025 samt plan 2026-2028.

Prioriteringar 2025-2028	2025	2026	2027	2028
Nämnder/avdelningar				
Kommunfullmäktige	0	0	0	0
Revision	0	0	0	0
IT-nämnd	113	116	119	123
Valnämnd	-337	0	-354	0
Kommunstyrelse	962	926	550	550
Miljö- och byggnadsnämnd	1 855	1 896	1 885	1 885
Utbildningsnämnd	45 833	45 950	46 890	48 080
Socialnämnd	11 562	12 354	5 700	5 700
Finans	5 000	5 000	5 000	5 000
Totala prioriteringar	64 988	66 242	59 790	61 338

2.5.4 Ramförändringar

Nämnder/avdelningar	Budget 2024	Teknisk ram 2025	Prioriteringar	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028
Kommunfullmäktige	895	907	0	906	925	950	975
Revision	994	1 001	0	1 000	1 022	1 049	1 077
IT-nämnd	0	93	113	206	211	217	223
Valnämnd	354	338	-338	0	345	0	363
Kommunstyrelse	175 979	175 519	962	176 693	179 719	184 345	191 744
Miljö- och byggnadsnämnd	8 999	8 372	1 855	10 216	10 522	10 813	11 116
Utbildningsnämnd	219 457	178 736	45 833	226 307	227 689	230 546	234 779
Socialnämnd	387 185	374 156	11 562	388 700	413 589	432 030	455 383
Totalt	793 864	739 122	59 987	804 027	834 023	859 950	895 661

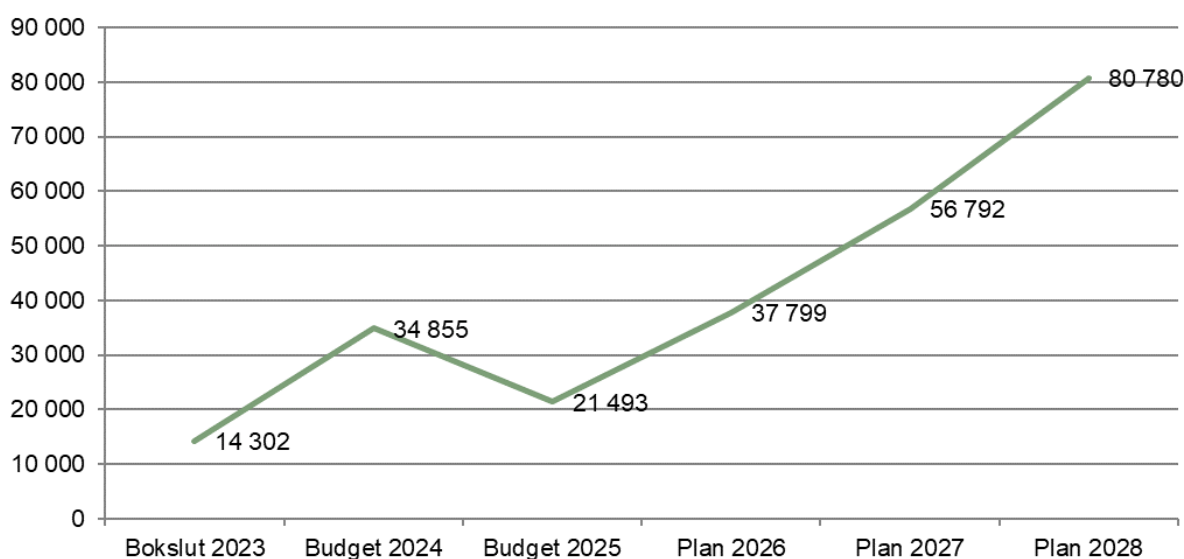
2.5.5 Likviditet

Likviditet är ett mått på kommunens kortsiktiga betalningsberedskap. En oförändrad eller ökad likviditet i kombination med en oförändrad eller förbättrad soliditet är ett tecken på att kommunens totala finansiella handlingsutrymme har stärkts.

Att en kommun redovisar ett positivt resultat är inte sammankopplat till det likviditetsutrymme som kommunen har. Exempelvis bokas intäkter för bidrag upp i resultatet där intäkten uppstår för att den ska matcha kostnaden, men i praktiken kan det dröja innan pengarna betalas ut till kommunen. Ett annat exempel är att en hög investeringstakt påverkar likviditeten då kommunen betalar leverantörerna för utfört arbete i den period som arbetet utförs medan kostnaden fördelas på ett antal år, vilket är korrekt för typen av investering.

Nedan redovisas likviditetens utveckling baserat på den budget och årsprognos som presenteras i dokumentet. Under 2023 var redovisad investeringsnivå högre än kommande år, vilket bland annat medförde att likviditeten minskade 2023. I budget 2024 är investeringsnivån lägre vilket stärker likviditeten. I budget 2025 ökar investeringsnivån något för att under plan åren 2026-2028 sjunka, vilket då stärker likviditeten.

Likvida medel vid årets slut (tkr)



2.5.6 Borgensåtagande

Kommunens beviljade borgensåtagande till Borgholm Energi AB uppgår till 646 mkr. Av den beviljade ramen använder Borgholm Energi AB 511 mkr (2024-04-30).

Borgensåtagandet omfattar:

- VA-utbyggnad
- Industrifastigheter och bostäder
- Avsaltningsverk Sandvik
- Övriga investeringar, t ex fjärrvärme och vindkraft

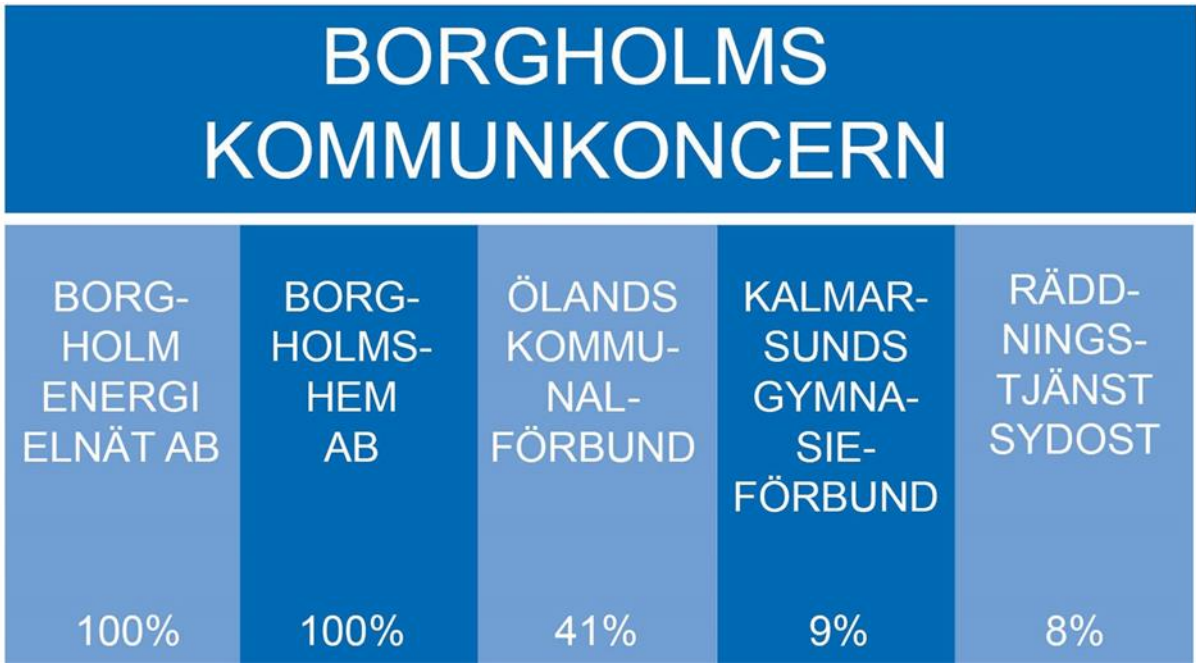
År 2010 ingick Borgholms kommun en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga förpliktelser. Samtliga kommuner som är medlemmar i Kommuninvest ekonomiska förening har ingått likalydande borgensförbindelser.

Kommunens beviljade borgensutrymme till Borgholms AB uppgår till 75 mkr varav 35 mkr utnyttjas (2024-04-30).

2.5.7 Kommunkoncern

Enligt den kommunala redovisningslagen ska delårsbokslut och bokslut innefatta en sammanställd redovisning som omfattar kommunal verksamhet som bedrivs genom annan juridisk person. Den sammanställda redovisningen omfattar kommunen samt de företag som kommunen har ett bestämmande eller väsentligt inflytande över. Med denna definition betraktas *Borgholms kommun, Borgholm Energi Elnät AB, Borgholms AB, Ölands Kommunalförbund, Kalmarsunds Gymnasieförbund och Räddningstjänst Sydost* som redovisningsenheter i den sammanställda redovisningen för Borgholms kommun koncern. En sammanställd redovisning kommer att presenteras i delårsbokslutet per den sista augusti samt i årsbokslut.

Bilden nedan visar Borgholms kommunkoncern och dess ägande.



2.6 Balanskrav

God ekonomisk hushållning definieras i kommunallagen som att resultaträkningens intäkter ska överstiga dess kostnader, det så kallade balanskravet.

Inom ramen för det kommunala självstyret, lagstiftningen och utifrån de egna förutsättningar-

na behöver varje kommun definiera vad som är god ekonomisk hushållning och sätta finansiella mål och verksamhetsmål med betydelse för "den goda ekonomiska hushållningen".

God hushållning handlar om att styra ekonomi och verksamhet både i ett kortare och i ett längre tidsperspektiv. Om kostnaderna i ett längre perspektiv överstiger intäkterna innebär det att kommande generationer får betala för denna överkonsumtion. Normalt sett ska ekonomin visa på ett positivt resultat på en nivå som gör att förmögenheten inte urholkas av inflation eller av för låg självfinansieringsgrad av investeringar.

Borgholms kommun klarar kommunallagens krav på balans i ekonomin då resultatet uppgår till två procent både under mandat- och planperioden. Siffrorna baseras på bokslut 2023, prognos 2024, budget 2025 samt plan 2026-2028.

Avstämning mot balanskravet (mkr)

	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028
Årets resultat enligt resultaträkningen	15,8	9,7	21,1	20,0	26,1	26,3
Resultat av skatter och bidrag (%)	2,0	1,2	2,5	2,3	2,8	2,8

2.7 Väsentliga personalförhållanden

Borgholm kommuns mål är att vara en frisk och attraktiv arbetsplats. Vi vet att en välfungerande organisation bidrar till friska arbetsplatser med en god arbetsmiljö och är därmed bättre rustad för att nå verksamhetens mål och möta utmaningar.

Vi har en stor utmaning framöver avseende vår kompetensförsörjning. Det saknas arbetskraft, särskilt personer med utbildning och erfarenhet. Samtidigt är runt var tionde kommunanställd sjukskriven varje dag. Borgholms kommun har sedan flera år tillbaka bland den högsta sjukfrånvaron i länet.

SKR har tillsammans med några utvalda kommuner och regioner arbetat fram en metod som benämns Riskorienterat arbetssätt vilket innebär att tidigt och strukturerat fånga upp och arbeta med medarbetare och arbetsplatser som har risk för sjukfrånvaro. Två tredjedelar av all sjukskrivning föregås av korttidssjukfrånvaro samt att medarbetare som är på väg tillbaka i arbetet eller nyligen återgått till arbetet efter sjukskrivning löper risk att återfalla i sjukskrivning. Metoden fokuserar på tre nivåer: lednings-, arbetsplats- och medarbetarnivå. Ett riskgruppsorienterat arbetssätt förstärker och kompletterar SAM genom att systematiskt arbeta uppsökande till chefer, arbetsplatser och medarbetare i risk och göra tidiga insatser.

Borgholms kommun har beslutat att arbeta efter denna metod och vi benämner den Friskorienterat arbetssätt. HR-chefen äger arbetet och det är HR-avdelningen som driver arbetet, tillsammans med cheferna ute i organisationen, i projektform under 2024-2025.

Målet är att vi ska minska vår korttidssjukfrånvaro genom att systematiskt och kontinuerligt arbeta med tidiga insatser och identifiera åtgärder som fungerar långsiktigt för att sedan arbeta in nya arbetssätt och metoder i det dagliga arbetet.

Fortsatta satsningar kommer att ske på bland annat ledarutveckling, medarbetarskapsutveckling och arbetsmiljöarbete, så att hela organisationen genomsyras av en god personalpolitik och på så sätt kommer att vara en attraktiv arbetsgivare.

2.8 Förväntad utveckling

Nedan presenterar ledningsgruppen förväntad utveckling utifrån de av kommunfullmäktige beslutade målen:

Borgholm kommuns mål är att vara en frisk och attraktiv arbetsplats. Vi vet att en välfungerande organisation bidrar till friska arbetsplatser med en god arbetsmiljö och är därmed bättre rustad för att nå verksamhetens mål och möta utmaningar.

Vi har en stor utmaning framöver avseende vår kompetensförsörjning. Det saknas arbetskraft, särskilt personer med utbildning och erfarenhet. Samtidigt är runt var tionde kommunanställd sjukskriven varje dag. Borgholms kommun har sedan flera år tillbaka bland den högsta sjukfrånvaron i länet.

Borgholms kommun har beslutat att arbeta enligt en modell, som SKR tagit fram i samarbete med några kommuner som kallas Riskorienterat arbetssätt, som vi valt att kalla Friskorienterat arbetssätt. Metoden innebär att tidigt och strukturerat fånga upp och arbeta med medarbetare och arbetsplatser som har risk för sjukfrånvaro. Två tredjedelar av all sjukskrivning föregås av korttidssjukfrånvaro samt att medarbetare som är på väg tillbaka i arbetet eller nyligen återgått till arbetet efter sjukskrivning löper risk att återfalla i sjukskrivning. Metoden fokuserar på tre nivåer: lednings-, arbetsplats- och medarbetarnivå.

Målet är att vi ska minska vår korttidssjukfrånvaro genom att systematiskt och kontinuerligt arbeta med tidiga insatser och identifiera åtgärder som fungerar långsiktigt för att sedan arbeta in nya arbetssätt och metoder i det dagliga arbetet.

Kompetensförsörjning handlar inte bara om att hitta nya medarbetare med rätt kunskaper, utan också om att lyfta befintliga medarbetares kompetens i linje med organisationens behov. Det handlar också om att behålla kompetensen i organisationen.

Det pågår ett arbete med framtagande av en kompetensförsörjningsstrategi som beräknas antas under juni 2024. Den kommer beskriva kommungemensamma aktiviteter och fungera som ett stöd för att ta fram nämndspecifika aktiviteter och åtgärder.

Frågan hänger även ihop med tillväxt och effektivare arbetssätt då vi behöver bli fler i arbetsför ålder. Vi ser också inom förskola och skola att det utbildas färre lärare vilket ger en större konkurrens om arbetskraften. Då behöver vi ha förutsättningar genom arbetstillfällen för alla, bostäder i rimliga prisklasser och goda pendlingsmöjligheter. Vår tillväxtstrategi och kommande översiktsplan ger oss förutsättningar att arbeta långsiktigt och hållbart med dessa frågor.

Vi är en trygg och attraktiv kommun med bra förskolor, skolor och bibliotek i hela kommunen. Utöver detta finns ett rikt föreningsliv med gott utbud vilket ger förutsättningar för hela familjen året runt att bo, verka och leva.

För att över tid bibehålla den täta förskole- och skolstrukturen behövs en ökning i antal barn. Kommunen har en mycket god service och det vill vi värna om.

Digital transformation är en nödvändig resa för att möta framtidens utmaningar och skapa en smartare och mer effektiv välfärd och kommer vara en av Borgholms kommuns stora utmaningar avseende verksamhetsutveckling framöver. Digitalisering och automatisering leder till att yrken förändras snarare än försvinner, att ha grundläggande digitala färdigheter blir allt viktigare och behövs inom allt fler yrken. Medarbetare och chefer i Borgholms kommun behöver utbildning och tid att lära av varandra, för att förstå digitaliseringens påverkan och möjligheter inom respektive verksamhetsområde.

I SKR:s benämning på kommunutveckling kallad Kommun 2.0 pratas mycket om samarbete och effektiva processer. Detta blir viktigt då de ekonomiska utmaningarna blir större och inte minst utifrån landsbygdskommunens utmaningar kring att tillhandahålla en god kvalitet och service. Detta är också en utmaning som kan kopplas till medborgarantalet och åldersstruktur. Att vi bedriver ett förebyggande gemensamt arbete där vi gör smarta lösningar för att bibehålla en god service med hög kvalitet är a och o för kommunens verksamheter.

2.9 Att-satser

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

a t t skattesatsen 2025 blir oförändrad 21,58 kr per hundra kronor.

a t t anta förändringar av samt tillkommande taxor och avgifter för år 2025.

a t t anta Årsplan med budget 2025 samt plan för år 2026-2028.

a t t anta föreslagen investeringsram för år 2025 och föreslagna projekt samt investeringsplan för 2026-2029.

a t t delegera till kommunstyrelsen att prioritera inom de godkända investeringsprojekten.

a t t delegera till kommunstyrelsen att göra eventuella ombudgeteringar av drift- och investeringsmedel från 2024 till år 2025.

a t t ge kommunstyrelsen rätt att under år 2025 omsätta lån d v s låna upp motsvarande belopp på de lån som förfaller till betalning under år 2025.

a t t delegera till kommunstyrelsen att besluta om förändringar inom av kommunfullmäktige beslutade totala ramar.

a t t borgensavgiften för affärsverksamhet uppgår till 0,41 procent år 2025.

a t t borgensavgiften för allmännyttigt bostadsbolag uppgår till 0,40 procent år 2025.

a t t borgensavgiften för återvinning och avfall samt vatten och avlopp uppgår till 0,00 procent år 2025.

a t t nivå för att räknas som investering ska uppgå till 1 prisbasbelopp

a t t överlämna till kommunfullmäktige att godkänna revisionens förslag till budget för år 2025.

3 Kommunens räkenskaper

3.1 Driftbudget

Nedan presenteras driftbudget för budget 2024-2025 samt plan för 2026-2028.

	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028
Kommunfullmäktige	847	895	906	925	950	975
Revision	911	994	1 000	1 022	1 049	1 077
IT-nämnd	0	0	206	211	217	223
Valnämnd	17	354	0	345	0	363
Kommunstyrelse	174 183	175 979	176 693	179 719	184 345	191 744
Miljö- och byggnadsnämnd	10 779	8 999	10 216	10 522	10 813	11 116
Utbildningsnämnd	205 289	219 457	226 307	227 689	230 546	234 779
Socialnämnd	356 649	387 185	388 700	413 589	432 030	455 383
Totalt nämnder	748 675	793 864	804 027	834 023	859 950	895 661
Justering för externredovisning	0	0	0	0	0	0
Summa verksamhetens kostnader	748 678	793 864	799 109	829 114	855 013	890 665
Finans	-764 435	-803 581	-825 106	-854 011	-886 056	-921 966
Resultat	-15 757	-9 717	-21 079	-19 988	-26 105	-26 305

3.2 Resultatbudget

	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028
Verksamhetens intäkter	206 774	210 216	215 627	223 206	230 198	239 338
Verksamhetens kostnader	-952 607	-969 117	-998 982	-1 033 914	-1 066 174	-1 108 369
Avskrivningar	-38 283	-40 942	-41 711	-42 035	-43 456	-46 449
Verksamhetens nettokostnader	-784 116	-799 843	-825 066	-852 743	-879 432	-915 480
Skatteintäkter	532 412	538 879	561 131	576 618	593 065	612 587
Generella statsbidrag och utjämn- ning	270 944	281 031	296 013	307 112	323 472	340 199
Verksamhetens resultat	19 240	20 067	32 079	30 988	37 105	37 305
Finansiella intäkter	1 200	700	0	0	0	0
Finansiella kostnader	-4 684	-11 050	-11 000	-11 000	-11 000	-11 000
Resultat efter finansiella poster	15 757	9 717	21 079	19 988	26 105	26 305
Extraordinära poster	0	0	0	0	0	0
Periodens/Årets Resultat	15 757	9 717	21 079	18 097	21 739	18 531

3.3 Balansbudget

	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028
TILLGÅNGAR						
Anläggningstillgångar						
Immateriella anläggningstillgångar	0	0	0	0	0	0
Materiella anläggningstillgångar						
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	661 890	669 798	683 887	685 192	689 431	688 432
Maskiner och inventarier	23 868	23 868	23 868	23 868	23 868	23 868
Finansiella anläggningstillgångar	25 010	26 078	27 146	27 146	27 146	27 146
Summa anläggningstillgångar	710 768	719 744	734 901	736 206	740 445	739 446
Omsättningstillgångar						
Förråd	0	0	0	0	0	0
Fordringar	219 087	196 437	197 463	201 145	206 447	211 922
Kassa och bank	14 302	34 855	21 493	37 799	56 792	80 780
Summa omsättningstillgångar	233 389	231 292	218 956	238 944	263 239	292 702
SUMMA TILLGÅNGAR	944 157	951 036	953 857	975 150	1 003 684	1 032 148
EGET KAPITAL OCH SKULDER						
Eget kapital						
Ingående eget kapital	-409 269	-425 025	-434 742	-455 822	-475 810	-501 914
Periodens/årets resultat	-15 757	-9 717	-21 080	-19 988	-26 104	-26 305
Summa eget kapital	-425 025	-434 742	-455 822	-475 810	-501 914	-528 219
Avsättningar						
Avsättning för pensioner	-20 894	-21 315	-20 252	-21 760	-21 014	-20 348
Andra avsättningar	0	0	0	0	0	0
Summa avsättningar	-20 894	-21 315	-20 252	-21 760	-21 014	-20 348
Skulder						
Långfristiga skulder	-305 916	-305 916	-302 016	-298 116	-294 216	-290 316
Kortfristiga skulder	-192 322	-189 063	-175 767	-179 464	-186 540	-193 265
Summa skulder	-498 238	-494 979	-477 783	-477 580	-480 756	-483 581
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	-944 157	-951 036	-953 857	-975 150	-1 003 684	-1 032 148

	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028
Ansvarsförbindelser (tkr)						
Kommunala borgensåtaganden	551 200	689 200	616 200	766 200	781 200	806 200
Pensionsförpliktelser före 980101 inkl löneskatt	207 115	208 923	201 955	189 892	180 134	170 599
Nyckeltal (tkr)						
Anläggningskapital	404 852	413 828	432 885	438 090	446 229	449 130
Rörelsekapital	41 067	42 229	43 189	59 480	76 699	99 437
Soliditet %	45%	46%	48%	49%	50%	51%
Soliditet inkl ansvarsförbindelse %	23%	24%	27%	29%	32%	35%
Skuldsättningsgrad %	53%	52%	50%	49%	48%	47%
Kassalikviditet %	121%	122%	125%	133%	141%	151%
Likvida medel	14 302	34 855	21 493	37 799	56 792	80 780

3.4 Kassaflödesanalys

	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN						
Årets resultat	15 757	9 717	21 080	19 988	26 104	26 305
Justering för ej likviditetspåverkande poster	0	0	0	0	0	0
Av- och nedskrivningar av anläggnings-tillgång	38 283	40 942	41 711	42 035	43 456	46 449
Försäljning	5 443	-188 081	9 856	9 856	9 856	9 856
Avsättning till pensioner	1 907	1 162	1 170	1 177	1 185	1 193
Upplösning av bidrag till infrastruktur	-1 292	-332	-332	-332	-332	-332
Minskning av avsättningar pga. Utbetalningar	-958	-1 142	-1 149	-1 157	-1 164	-1 172
Ökning (-) / minskning (+) av fordringar	-46 309	22 650	-1 026	-3 681	-5 302	-5 475
Ökning (+) / minskning (-) av kortfristiga skulder	9 942	-1 240	-16 668	3 148	4 536	4 536
Medel från den löpande verksamheten	22 773	-116 323	54 641	71 034	78 338	81 360
INVESTERINGSVERKSAMHETEN						
Förvärv av immateriella anläggningstillgångar	0	0	0	0	0	0
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	-85 165	-48 850	-55 800	-43 340	-47 695	-45 450
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	16 656	0	0	0	0	0
Förvärv av finansiella anläggningstillgångar	-9 331	-1 068	-1 068	0	0	0
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar	0	0	0	0	0	0
Ökning långfristiga fordringar	0	0	0	0	0	0
Medel från investeringsverksamheten	-77 840	-49 918	-56 868	-43 340	-47 695	-45 450
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN						
Nyupptagna lån	40 000	0	0	0	0	0
Ökning av skulder för finansiell leasing	-2 639	190 695	-7 235	-7 488	-7 750	-8 022
Amortering av skuld	0	-3 900	-3 900	-3 900	-3 900	-3 900
Ökning av övrig skuld	1 013					
Medel från finansieringsverksamheten	38 374	186 795	-11 135	-11 388	-11 650	-11 922
PERIODENS KASSAFLÖDE	-16 693	20 554	-13 362	16 306	18 993	23 988
Likvida medel vid årets början	30 995	14 302	34 855	21 493	37 799	56 792
LIKVIDA MEDEL VID PERIODENS SLUT	14 302	34 855	21 493	37 799	56 792	80 780

3.5 Investeringsbudget

Investeringsbudgeten för 2025 uppgår till 55,8 mkr och är utfördelad på sex områden; infrastruktur, fritid- och kultur, pedagogisk verksamhet, vård- och omsorg, affärsverksamhet samt övrig verksamhet.

Investeringsprojekt markerade med * avser långsiktiga, strategiska investeringar som exkluderas från investeringar som ska självfinansieras.

Inför 2025 är investeringsgränsen ett prisbasbelopp.

Kategori	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Summa
Infrastruktur, skydd	6 777	4 500	5 000	5 000	5 000	5 000	5 500	36 826
Laddning infrastruktur			X	X	X	X	X	
Beläggningsarbeten		X	X	X	X	X	X	
Gata/park		X	X	X	X	X	X	
Gatubelysning		X	X	X	X	X	X	
Utveckling GC-vägar		X	X	X	X	X	X	
Fritid och kultur	4 576	2 800	7 950	3 350	1 950	7 600	4 500	32 774
Fritidsanläggningar		X	X	X	X	X	X	
Reinvestering		X	X	X	X	X	X	
Åkerbohallen renovering el tillbyggnad			X					
Tennisbanor solceller				X				
Åkerbobadet utebassäng						X	X	
Åkerbobadet utemiljö							X	
Pedagogisk verksamhet	52 722	9 600	14 200	9 350	18 200	4 950	8 150	117 172
Solvändan			X					
Viktoriaskolan Diamanten			X					
Skogsbrynet parkering			X					
Viktoriaskolan klätterställning			X					
Slottsskolan solceller				X				
Åkerboskolan solceller					X			
Rälla skola solceller							X	
Reinvestering		X	X	X	X	X	X	
Verksamhetsinvestering		X	X	X	X	X	X	
Vård och omsorg	5 572	21 000	20 050	12 760	10 745	10 300	5 100	85 515
Reinvestering		X	X	X	X	X	X	
Äldreboende inventarier		X						
LSS-boende inventarier		X						

Kategori	Bok-slut 2023	Bud- get 2024	Bud- get 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Summ a
Miljöhus Ekbacka			X					
Asfaltering parkering nya Ekbacka			X					
Barnboende LSS			X					
Ekbacka solceller					X		X	
Läkarvillan ombyggnad					X			
Ekbacka cykelgarage							X	
Växthus vid överläkarvillan							X	
Verksamhetsinvestering		X	X	X	X	X	X	
Särskilt riktade insatser		0	0	0	600	0	0	600
Återbruk Ölandslego					X			
Affärsverksamhet	9 727	8 350	4 300	6 980	8 600	15 300	6 000	59 435
Reinvestering		X	X	X	X	X	X	
Folkets hus				X				
Reinvestering Hamnar		X	X	X	X	X	X	
Servicehus Byxelkrok		X				X		
Övrig verksamhet	5 791	2 600	4 300	5 900	2 600	2 300	2 500	26 031
Reinvestering		X	X	X	X	X	X	
Verksamhetsinvestering		X	X	X	X	X	X	
IT		X	X	X	X	X	X	
Summa	85 165	48 850	55 800	43 340	47 695	45 450	31 750	358 353